

Enheten för människa och omgivning
Viveca Wiberg, 010-730 9978
arbetsmiljoverket@av.se

Statens Haverikommission
Urban Kjellberg
P.P. box 12538
102 29 Stockholm

Remissyttrande Slutrapport RO 2013:02

Dödsfall på hjärtklinikens hjärtintensivavdelning N25 vid Karolinska
Universitetssjukhuset i Solna, Stockholms län, den 17 oktober 2010
Dnr O-01/11

Arbetsmiljöverkets synpunkter och ställningstaganden

Arbetsmiljöverket informerade i ett tidigare remissyttrande (daterat 2013-09-01), att vår tillsynsverksamhet i Stockholm, kontinuerligt gör inspektioner mot Karolinska Universitetssjukhuset i Solna. Men att det inte skett någon särskild inspektion vid intensivvårdsavdelningen N25, utan på andra kliniker där avancerad medicinteknisk utrustning används och patientbehandlingar utförs.

Vi nämner även i den skrivelsen att vi har bedrivit en stor nationell tillsynsinsats under 2010 och 2011 där arbetsmiljöinspektörerna besökte ca 60 sjukhus och akutmottagningar. Den tillsynen ledde till att 54 sjukhus fick krav på sig att vidta åtgärder. Bland annat begärde Arbetsmiljöverket att sjukhusen skulle redovisa en strategi för att förebygga överbeläggningar, och på vilket sätt som arbetsgivaren genomförde riskbedömningar av arbetsmiljön, samt vilka åtgärder som vidtogs om överbeläggningar ändå uppstod. Resultatet av den tillsynen redovisades i en projektrapport "Nationell tillsyn av överbeläggningar inom akutsjukvården" (2012:2). Den rapporten tar upp motsvarande risker ur hälsa och säkerhetsaspekter för både patienter och personal som i er rapport, såsom hög arbetsbelastning, överbeläggningar och lokaler som inte är anpassade för dagens verksamheters vårdflöde av patienter.

Karolinska Universitetssjukhuset var ett av de besökta sjukhusen som fick krav på att bland annat undersöka och vidta åtgärder när det gällde: arbetsmängd, bemanning, tidspress i arbetet, möjligheter att påverka och kontrollera arbetsuppgifter, ledningsstöd, arbetsorganisation och arbetsrutiner. Dessa krav ska inte bara åtgärdas på de avdelningar som inspekterats, utan måste lyftas högre upp på ledningsnivå och åtgärdas systematiskt i hela verksamheten. Sjukhusledningen måste tillsammans med ansvariga politiker och tjänstemän ute i landstingen samverka för att lösa problemen. Detta framförde också vår Gd Mikael Sjöberg i media i samband med redovisningen av tillsynen. Arbetsmiljöverket har också i en kunskapsöversikt som sammanställdes av

en arbetsgrupp på uppdrag av regeringen "Bra samspel och samverkan skapar säkerhet" (Rapport 2010:1) lyft fram vikten för att lyckas med olycksprevention så behöver många olika faser ingå i säkerhetsarbetet. Teknik, fysisk utformning och organisering är betydande faktorer. Men också de "enskilda situationer i det dagliga arbetet som bygger på ett bra samspel mellan människor" är viktiga. Vidare framför man "för att förstå och utveckla detta krävs kunskap om hur individens säkerhet påverkas av psykologiska och sociala faktorer i samverkan med organisationen och den fysiska miljön". För att få ett bra säkerhetsklimat framgår vidare i rapporten att "prioritering av och engagemang för säkerhet bland såväl chefer som i arbetsgruppen är viktiga dimensioner av säkerhetsklimatet, och att säkerhet är högt värderat i organisationen är viktigt för att allmänt goda förhållanden i organisationen ska ta sig i uttryck i hög säkerhetsnivå".

Arbetsmiljöverket anser att det är en synnerligen viktig fråga men i nuläget har vi inte resurser att göra ytterligare ett stort antal inspektioner inom sjukvården, givet vad som redan genomförts, genom att göra ytterligare generella inspektioner på sjukhusens intensivvårdsavdelningar. För att tillsyn av det systematiska arbetsmiljöarbetet när det gäller policies, rutiner och lokalers lämplighet för verksamhetens art ska ge resultat, krävs att sjukhusledningarna tar sitt övergripande arbetsmiljöansvar. Chefer och arbetsledare ute i verksamheterna, behöver få adekvata förutsättningar och befogenheter, för att kunna verka för förebyggande av arbetsmiljörisker. Detta ökar möjligheterna för bra säkerhetsklimat, så personalen kan utföra säker patientvård. Detta har avgörande betydelse för att få till ett långsiktigt och hållbart säkerhets- och ledningssystem, som leder till god vårdkvalité.

Vi har dock lagt in i planeringen av hälso- och sjukvården under 2014, säkerställande att åtgärder vidtagits och att handlingsplaner upprättats, efter vår nationella insats 2010 - 2011 på de sjukhus som inspekterades. Därmed kommer Karolinska Universitetssjukhuset få möjlighet att visa på hur det systematiska arbetsmiljöarbetet nått den nivå, där de avgörande besluten fattas. Och hur det förs vidare ut i organisationen för översyn och bearbetning av de identifierade problemen, även till de andra klinikernas verksamheter.

De som deltagit

Yttrandet har avgetts av Tf. generaldirektör Bernt Nilsson. I den slutliga handläggningen har Ac Jan-Erik Persson, Ac Anna Middelman, Ac Greta Svensson och Ac Ywonne Strempl deltagit. Föredragande har varit Viveca Wiberg.

Bernt Nilsson
Tf. generaldirektör

Viveca Wiberg
Handläggare RM

Kopia skickad till: Arbetsmarknadsdepartementet